

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» (м. Харків)
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ ТА МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

**NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY
«KHARKIV POLYTECHNIC INSTITUTE» (Kharkiv)
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF CONOMICS,
MANAGEMENT AND INTERNATIONAL BUSINESS
DEPARTMENT OF BUSINESS ECONOMICS AND INTERNATIONAL
ECONOMIC RELATIONS**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ.
СТАЛИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ.
ФЕНІКС-2023»**

19 грудня 2023 року, м. Харків

**«INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS:
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE IN
THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND
EUROPEAN ECONOMIC INTEGRATION:
PROBLEMS, PROSPECTS, EFFICIENCY.
PHOENIX-2022»**

December 19, 2023, Kharkiv

ХАРКІВ-2023 KHARKIV-2023

Редакційна колегія: Сокол Є.І. д.т.н., професор, Посохов І.М., д.е.н., професор; Краснокутська Н. С., д.е.н., професор; Перерва П.Г. д.е.н., професор; Ілляшенко С.М. д.е.н., професор; Дюжев В.Г. д.е.н., професор.

Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. ФЕНІКС-2023: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (19 грудня 2023 року, м. Харків). Х. : Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу, кафедра економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин, 2023, 156 с.

«International economic relations: sustainable development of Ukraine in the context of globalization and European economic integration: problems, prospects, efficiency. PHOENIX-2023»: materials of the international scientific-practical conference (December 19, 2023, Kharkiv). K. : National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (Kharkiv) Educational and Scientific Institute of economics, Management and International Business Department of Business Economics and International Economic Relations, 2023, 156 p.

© Кафедра економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин
Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»,
2023
© Колектив авторів, 2023

Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»
Лічман С. С., магістрант факультету «Бізнес-управління», Харківський
гуманітарний університет «Народна українська академія»,
м. Харків, Україна122

*ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР УСПІХУ СУЧАСНИХ
КОМПАНІЙ*

Косінцева П. Ю., аспірантка, Український державний університет
залізничного транспорту, м. Харків, Україна125

**СЕКЦІЯ 12. МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННА СПРАВА**

*СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В УМОВАХ
ПРИСКОРЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ*

Корнієнко О. М. к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного,
готельного та ресторанного бізнесу

Цвілій С. М. к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного, готельного
та ресторанного бізнесу, Національний університет «Запорізька
політехніка», м. Запоріжжя, Україна.....127

*СТРАТЕГІЧНІ ПАРТНЕРСЬКІ ВІДНОСИНИ В СФЕРІ ТУРИЗМУ В
КОНТЕКСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ*

Шаповаленко Д.О., к.е.н., доцент ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

Сохань А.С., здобувач освіти НУМГ ім. О.М. Бекетова

Фесенко О.М., здобувач освіти ХНУМГ ім. О.М. Бекетова131

*ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ
ГОТЕЛЬНО–РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ*

Шаповаленко Д.О., к.е.н., доцент, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

Лучковський О.І., здобувач освіти ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

Бурлуцький В.М., здобувач освіти ім. О.М. Бекетова134

**СЕКЦІЯ 13 ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВЕ
САМОВРЯДУВАННЯ**

*СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ І ГРОМАД В УКРАЇНІ:
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ISO*

Маматова Т.В., д.держ.упр., професор, професор кафедри
державного управління і місцевого самоврядування,

Чикаренко І.А., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри державного
управління і місцевого самоврядування, НТУ «Дніпровська
політехніка», м. Дніпро, Україна138

допоможе їй скоріше інтегруватися в Європейський простір.

Список використаних джерел

1. Збитки, завдані українському бізнесу внаслідок російської агресії, оцінюються в \$13 млрд. KSE. 2023. 26 січ. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zbitki-zavdani-ukrayinskomu-biznesu-vnaslidok-rosiyskoyi-agresiyi-otsinyuyutsya-v-13-mlrd/>.
2. Безробіття в Україні в період повномасштабної війни. CID. 2023. 14 лют. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/bezrobittya-v-ukrayini-v-period-povnomasshtabnoyi-viyny>.
3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi>.
4. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. Економіка та суспільство. 2023. №48, С.56–71.
5. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 93/96 - ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-vr>.
6. Караван, Н. А. Класифікація інвестицій та обґрунтування вибору критеріїв їх ефективності. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1, С.13–17.
7. Коваленко О. Історичний момент: найбільша інвестиційна компанія світу допоможе Україні. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/naybilsha-v-sviti-investkompaniya-blackrock-dopomozhe-vidnoviti-ukrajinu-12246471>.
8. Шевчук С. «Розумне» закінчення війни, 5–10 років на повноцінний запуск та \$10 млрд інвестицій. BlackRock показала перші деталі спеціального фонду для України. Як він працюватиме. URL: <https://forbes.ua/money/rozumne-zakinchennya-viyni-5-10-rokiv-na-povnotsinniy-zapusk-ta-10-mlrd-investitsiy-blackrock-pokazala-pershi-detali-spetsialnogo-fondu-dlya-ukraini-yak-vin-pratsyuvatime-06072023-14664>.
9. Інвестиції в Україну та відновлення економіки. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki>.

УДК 338.1

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР УСПІХУ СУЧАСНИХ КОМПАНІЙ

Косінцева П. Ю., аспірантка
Український державний університет
залізничного транспорту,
Харків, Україна

Процес глобалізації, технологічний прогрес та швидкий потік інформації призводять до того, що компанії-конкуренти часто схожі одна на одну з точки зору використовуваних ресурсів, співпраці з постачальниками, способів взаємодії з клієнтами тощо. Виявляється, що традиційні джерела успіху, такі як продукт, технологічний процес і доступ до фінансових

ресурсів, поступаються місцем нематеріальним ресурсам компанії, які стають вирішальними з точки зору конкуренції.

Дійсно, з поширенням і комерціалізацією виробничих факторів зростає значення таких факторів як індивідуальність та унікальність, які шукають у нематеріальних ресурсах. Інтелектуальний капітал стає найціннішим ресурсом будь-якої організації. Дослідники та експерти стверджують, що зараз це ключовий фактор інновацій, зростання та успіху в бізнесі.

Найбільш поширеними компонентами інтелектуального капіталу є: людський капітал (знання, навички, особисті якості та досвід людей, які працюють в організації); організаційний капітал (управлінська структура і відносини всередині організації); ринковий капітал (відносини з клієнтами, навколишнім середовищем, імідж компанії в оточенні тощо).

Ступінь усвідомлення важливості інтелектуального капіталу залежить від виду діяльності та галузі, в якій працює компанія. Концепція інтелектуального капіталу передбачає відхід від концентрації уваги на фінансових та матеріальних ресурсах організації, натомість більша увага приділяється нематеріальним ресурсам, таким як знання та досвід мотивованих і відданих співробітників, репутація компанії та потенціал розвитку самої компанії. Точна ідентифікація складових інтелектуального капіталу дозволяє краще зрозуміти його сутність і вжити заходів для збільшення його потенціалу, тим більше, що всі складові інтелектуального капіталу тісно пов'язані між собою і його сила походить від інтеграції та взаємодії різних елементів. Для ефективної роботи людського капіталу необхідний організаційний капітал, оскільки ринковий капітал без підтримки людського та організаційного капіталу не призведе до зростання інтелектуального капіталу. Навіть найкращий бренд чи торгова марка не принесуть успіху компанії, якщо її працівники не розвиватимуть свої навички або якщо в компанії відсутня правильна організаційна структура чи інноваційна інфраструктура. Впровадження концепції управління інтелектуальним капіталом в компанії – складний процес, який вимагає не тільки значних фінансових ресурсів, але й належної компетентності та готовності до розвитку та змін.

Основним бар'єром на шляху впровадження та розвитку інтелектуального капіталу в компанії є специфіка його складових. Цей капітал базується на активах, які важко піддаються кількісній оцінці, що, з одного боку, є перевагою в конкурентній боротьбі, але, з іншого боку, створює труднощі в ефективному управлінні ним. Крім того, інвестиції в нематеріальні ресурси передбачають витрати в короткостроковій перспективі, і лише в довгостроковій перспективі вони дають можливість отримати прибуток. Це призводить до зниження поточної прибутковості, що не завжди добре сприймається інвесторами, зацікавленими в короткострокових прибутках. Варто також відзначити існування додаткового бар'єру, пов'язаного з управлінням інтелектуальним капіталом, а саме це його захист, бо існуюче законодавство в багатьох країнах ще недостатньо розвинене, щоб забезпечити безпеку утримуваних нематеріальних ресурсів.